

**Programma van maatregelen bij:
Nota landschappelijk booronderzoek en
prospectie met ingreep in de bodem :
Sneppelaar, Londerzeel
(prov. Vlaams-Brabant)**

Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
Borgerhout, september 2019

Titel

Programma van maatregelen bij Archeologienota:
Nota landschappelijk booronderzoek en
prospectie met ingreep in de bodem:
Sneppelaar, Londerzeel
(prov. Vlaams-Brabant)

Auteur

Robby Vervoort
Caroline Dockx
Michiel Vanhecke

Opdrachtgever

Dhr. De Braeckelear

Projectcode

2019G76
2019I43

Plaats en datum

Borgerhout, september 2019

Reeks en nummer

RVFSA-Rapport, 73

Inhoud

1. Technische fiche/administratieve gegevens	3
2. Inleiding	5
3. Onderzoeksvragen.....	6
4. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied	7
5. Programma van maatregelen.....	8

1. Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site

Londerzeel, Snepelaar (18-LON/SNE-2018I146)

Ligging

Vlaams-Brabant, Londerzeel,
 Snepelaar

Kadastrale gegevens

Londerzeel: 1de Afdeling Sectie A
 Perceelnummer: 332H

Bounding Box

X143362,0 Y190522,7
 X143421,0 Y190482,8
 X143387,5 Y190443,3
 X143407,3 Y190428,2
 X143368,0 Y190393,3
 X143323,5 Y190443,8
 X143331,2 Y190450,7
 X143309,3 Y190476,4
 X143347,9 Y190524,0

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied in rood

Projectcode

2019G76

2019I43

Opdrachtgever

Dhr. De Braeckeleer

Contactpersoon opdrachtgever

Eddy Vranckaert
 Landmeter-expert

Uitvoerder

Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Research
 & Consultancy.

Erkend archeoloog

Robby Vervoort OE/ERK/Archeoloog/2016/00126
 Guldensporenstraat 143
 2140 Borgerhout

Geplande ingreep

Verkavelingsaanvraag, bouwen woningen en aanleggen
 nutsvoorzieningen.

Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De melding werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3000m² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en is gelegen buiten een zone waarop lagere oppervlaktecriteria van toepassing zijn.

Randvoorwaarden

Een deel van het projectgebied bevindt zich in landbouwgebied, het projectgebied is vlakbij overstromingsgevoelig gebied gelegen, het projectgebied is in gebruik als akker. Er werd reeds een bureaustudie uitgevoerd voor het projectgebied.

Doelstelling

Het doel van deze nota is om via de resultaten van de tot op heden uitgevoerde vooronderzoeken na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is.

Thesaurus

Bureauonderzoek, landschappelijk booronderzoek, prospectie met ingreep in de bodem, proefsleuven, uitgesteld traject.

2. Inleiding

Naar aanleiding van de aanvraag voor het bekomen van een verkavelingsvergunning te Londerzeel, Snepelaar werd reeds een bureauonderzoek uitgevoerd. Hieruit bleek dat het projectgebied een verhoogde kans had op de aanwezigheid van archeologische resten met een hoog potentieel op kenniswinst. Daarom werden bijkomende onderzoeken aanbevolen in de vorm van een landschappelijk booronderzoek gevolgd door een prospectie met ingreep in de bodem. Deze onderzoeken dienden te worden uitgevoerd in een uitgesteld traject. Gezien uit het landschappelijk booronderzoek bleek dat er geen begraven loopniveaus noch bewaarde bodemhorizonten (E, B) aanwezig waren, werd aansluitend over gegaan op het uitvoeren van een prospectie met ingreep in de bodem.

3. Onderzoeksvragen

- *Zijn er archeologische sporen aanwezig in het plangebied? Zo ja: wat is de aard en datering van deze sporen?*

Er zijn geen relevante archeologische sporen aangetroffen. De enige aangetroffen sporen kunnen in verband gebracht worden met het gebruik van het terrein als akker en met het ontginnen van het terrein en bouwrijp maken.

- *Zijn er archeologische vondsten aanwezig in het plangebied? Zo ja: wat is de aard en datering van deze vondsten?*

De enige archeologische vondsten bestaan uit enkele losse fragmenten aardewerk die werden aangetroffen in de recente akkerlagen tijdens het machinale verwijderen ervan. De scherven dateren niet vroeger dan de 16de eeuw en kunnen eerder in de periode 17de-18de eeuw worden gedateerd.

- *Wat is de bewaringskwaliteit van de vondsten?*

Gezien het schervenmateriaal uit de Nieuwe Tijd betreft, zijn ze, hoewel fragmentair, goed bewaard en vertonen geen tekenen van verval.

- *Wat is de ruimtelijke begrenzing van de sporen (zowel horizontaal als verticaal; strekt de site zich uit buiten de grenzen van het plangebied)?*

Allicht strekken de aangetroffen landbouwgerelateerde sporen zich verder uit in westelijke richting onder het deel van het perceel dat dienst blijft doen als akkerland.

- *Zijn er aanwijzingen voor nederzettingsterreinen in het plangebied? Zo ja: uit welke periode dateren deze, en waren ze tijdelijk of permanent?*

Er zijn geen aanwijzingen voor nederzettingsterreinen binnen het projectgebied.

- *Zijn er aanwijzingen voor continuïteit of fasering van de nederzetting en/of structuren?*

Het terrein doet minstens sinds de 18de eeuw dienst als akker en/of weide.

- *Welke elementen kunnen bijdragen tot de kennis van de economische en sociale relaties in de verschillende perioden/fasen?*

Nvt.

- *Wat is de relatie van de vindplaats tot deze in de ruimere omgeving?*

Nvt.

- *Zijn er aanwijzingen voor andersoortig gebruik van het terrein (anders dan bewoning)? Zo ja: uit welke periode dateren deze, en waren ze tijdelijk of permanent?*

Het terrein is allicht nooit bewoond en heeft steeds dienst gedaan als akker en/of weide.

- *Zijn er sporen van ambachtelijke activiteiten?*

Nvt.

- *Zijn er sporen van agrarische activiteiten?*

Er werden enkel sporen aangetroffen die met agrarische activiteiten in verband staan; zijnde spitsporen allicht uit de periode van de ingebruiksname enerzijds, en machinale bewerkingssporen anderzijds.

- *Zijn er sporen van landgebruik (perceelsindeling, wegen, akkers, grondstofwinning...)?*

Het terrein deed allicht steeds dienst als akker en/of weide. Er werden geen perceels- of afwateringsgreppels aangetroffen.

- *Is de oorspronkelijke bodem intact?*

De bouwvoor rustte rechtstreeks op de C-horizont. In de aangelegde profielen werden geen sporen van profielontwikkeling herkend.

- *Wat is de opbouw van de bodem?*

De lichte zandleembodem vertoont een A-C profiel.

- *Hebben er post-depositionele processen plaatsgevonden en welk effect hebben deze gehad op de archeologische resten?*

Het bewerken van het land zou eventueel aanwezige archeologische resten tot op een zekere diepte hebben verstoord/afgetopt.

- *Zijn er recente verstoringen aanwezig en wat is hun ruimtelijke begrenzing?*

Er werden enkel verstoringen aangetroffen die in verband staan met het machinale bewerken van het terrein als akker. Deze komen over het volledige terrein voor, maar zijn beperkt in diepte.

4. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied

Op basis van de uitgevoerde prospectie met ingreep in de bodem kan besloten worden dat het archeologische potentieel van het terrein door de reeds uitgevoerde onderzoeken volledig benut werd. Bijkomende onderzoeken zouden geen verdere archeologische informatie opleveren.

Tijdens het bureauonderzoek en de uitgevoerde prospectie werd vastgesteld dat het terrein omwille van de goede bewaringstoestand een verhoogd potentieel had op de aanwezigheid van goed bewaarde archeologische sites. Het ontbreken van recente verstoringen bevestigen de goede bewaringstoestand.

De tijdens het onderzoek aangetroffen resten kunnen gekaderd worden in het gebruik van het terrein als landbouwgrond en/of weide en bestaan concentraties spitsporen aan de onderzijde van de Ap-horizont enerzijds en machinale bewerkingssporen ten gevolge van het landbouwgebruik anderzijds.

Samenvattend kan gesteld worden dat het terrein geen potentieel tot kennisvermeerdering meer bevat. Het terrein heeft allicht nooit bewoning gekend en deed allicht steeds dienst als akker en/of weide en dit minstens vanaf de 18de eeuw, maar mogelijk reeds vanaf de 16de eeuw of 17de eeuw.

Tijdens het onderzoek werden namelijk geen mobiele resten aangetroffen die wijzen op gebruik van het terrein (of activiteiten in de omgeving) die dateren van voor de Nieuwe Tijd.

5. Programma van maatregelen

Er werd een vooronderzoek zonder en met ingreep in de bodem uitgevoerd, dat aangaf dat er geen bijkomende maatregelen nodig geacht werden in het kader van de geplande werken. Dit vooronderzoek werd uitgevoerd conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en bestond uit een bureauonderzoek (2018I146), een landschappelijk booronderzoek (2019G76) en een prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven (2019I43). Al het vooronderzoek dat noodzakelijk is om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed werd uitgevoerd.

De impact van de geplande werkzaamheden werd getoetst aan de gekende reeds verstoorde en reeds onderzochte zones, de gekende geologische, bodemkundige en ecologische kenmerken en de gekende archeologische en historische waarden (zie verslag van resultaten van het vooronderzoek).

Belangrijk in de afweging van de noodzaak voor verder vooronderzoek zijn het ontbreken van enige vondsten en/of belangrijke archeologische sporen tijdens het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek.

Naar aanleiding hiervan zijn geen verdere maatregelen vereist. Daarom wordt geen programma van maatregelen opgemaakt. Deze beslissing steunt op onderstaande redenering.

De afweging of verder vooronderzoek noodzakelijk is, gebeurt op volgende wijze:

Na iedere fase in het vooronderzoek volgt verder vooronderzoek, zonder ingreep in de bodem of met ingreep in de bodem, indien op basis van de reeds uitgevoerde fase(s) van het vooronderzoek onvoldoende informatie gegenereerd is om:

- *de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende te staven*

Hoewel het projectgebied gelegen is in een gebied met een hoog archeologisch potentieel, blijkt uit de uitgevoerde prospectie met ingreep in de bodem dat er zich geen belangrijke archeologische sporen en/of vondsten binnen het projectgebied bevinden en dat de kans op het aantreffen van sites met een hoog potentieel aan kennisvermeerdering op de rest van het terrein klein is. Met andere woorden er bevindt zich geen archeologisch erfgoed in de bedreigde zone dat de extra tijd, investering en financiële middelen nodig voor bijkomend onderzoek op voldoende wijze kan verantwoorden.

- *een gemotiveerde uitspraak te doen over het al dan niet moeten nemen van maatregelen*

Gezien het ontbreken van mogelijke archeologische resten met een hoog potentieel aan kennisvermeerdering dienen geen verdere maatregelen genomen te worden. Het aanwezige

erfgoed met een hoog potentieel op kennisvermeerdering wordt niet bedreigd door de geplande werken.

- *een plan van aanpak voor een archeologische opgraving op te maken*

Er dient geen archeologische opgraving plaats te vinden in het projectgebied.

- *een plan van aanpak voor een behoud in situ op te maken*

Er dient geen plan van aanpak gemaakt te worden voor een eventueel behoud in situ.

Op basis van het uitgevoerde vooronderzoek kunnen we besluiten dat er voldoende informatie is gegeneerd om een te bekrachtigen nota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staft.